



# HONVÉD ALTISZTI

FOLYÓIRAT



## Tartalom

175 éves a Magyar Honvédség	2	Alap altiszti tanfolyam Pápán	16
Nyitottság, alkalmazkodás, ismeretbővítés, szakmaiság, fizikai felkészültség	3	Személyes gondolatok az első hibrid zászlósképzésről	18
Határon túli feladatok		Tuckman és a kiképzésem	20
a H145M többcélú helikopterrel	6	Kecskeméti altiszt a teqballasztalnál	22
Újra ejtőernyős nap	8	Olaszországi látogatás	24
Légvédelmi gyakorlat		A fellegek felett...	25
nemzetközi környezetben	10	Az amerikai haderő történelmi kitüntetései	26
A harcéri életmentés		Híres lovak érdekes történetei (2.)	27
és az elsősegélynyújtás fontossága	12	Humor	31
Sítáborban jártam Szlovéniában	14	Elismerés a kiemelkedő érdemekért	32

## 175 éves a Magyar Honvédség

Hermann Róbert



„Isten után legszebb és a legszentebb név / A honvéd-nevet” – írta másfél évszázaddal ezelőtt Petőfi Sándor. Nincs okunk, hogy ma másképp gondoljuk. Hiszen a katonák kész a legdrágábbat, az életét adni a hazáért, a honért, amelynek – mint a honvéd elnevezés is mutatja – őrizője, védelmezője. S a honvéd név még egy dolgot fejez ki: azt aényt, hogy a Magyar Honvédség születése óta a honvédelmét tartotta s tartja ma is legfontosabb feladatának.


A magyar történelem ezeregyszáz éve a kiemelkedő katonai teljesítmények története is. Nemzetként való megmaradásunkban mindenkinél komolyabb szerepe volt Magyarországon katonáinak, akik reménytelennek látszó helyzetekben is tették a kötelességüket, védték hazájukat, mentették sebesült bajtársaikat, s elszántan néztek szembe a halállal.

1848-ban, amikor az egyenjogúságra törekvő nemzetet fegyveres támadás érte, bekövetkezett a világsoda: alig egy évvel születése után a magyar honvédség a határokig kergette a büszke osztrák ármádiát. A Habsburg-birodalom urai pedig nem érezték magukat elég erősnek ahhoz, hogy egyedül számoljanak le a magyar szabadságharcra. Ezért kértek fegyveres segítséget – a világtörténelemben példa nélkül álló módon – egy másik nagyhatalomtól.

Az 1990-es rendszerváltással a magyar hadsereg ismét visszakapta a Magyar Honvédség nevet. Ez a tény is jelzi, hogy az ország szuverenitásának megőrzését tekinti legfőbb feladatának.

A magyar katonaság, ezen belül a 175 éves honvédség történetének vannak felemelő s szomorú fejezetei. De ez

a múlt így, a maga teljességében a miénk. Nem átírunk, hanem megértenünk kell a múltat, s a megértés elsődleges feltétele maga a megismerés.

Történelmünkben a katasztrófákat mindig újrakezdés követte. Reménykedjünk abban, hogy az elkövetkező évszázadokban nem túlélési képességünkre, hanem kezdeményezőnképességünkre, ötleteinkre, tudásunkra lesz szükségünk. Reméljük, hogy az eljövendő évtizedekben békefenntartóink, béketeremtőink, hídépítőink lesznek a korszak hősei. Ugyanakkor a napjainkban a szomszédságunkban folyó háború arra figyelmeztet minket, hogy a béke törekény dolog, s megőrzésében nem hagyatkozhatunk csupán mások jóindulatára vagy nemzetközi szerződések – időnként holt – betűjére. „Ha békét akarsz, készülj a háborúra!” – tartja a régi mondás. Ezért van szükségünk a kor színvonalán álló, erős Magyar Honvédségre. 





# Nyitottság, alkalmazkodás, ismeretbővítés, szakmaiság, fizikai felkészültség

*Kovács Róbert törzsszászlós  
Fotó: Dévényi Veronika ha.*

Dr. Sticz László vezérőrnagy, az MH Haderőmodernizációs és Transzformációs Parancsnokság (MH HTP) parancsnoka korábban számos hazai és külföldi beosztásban szolgált, széles körű nemzetközi tapasztalattal rendelkezik. Az elmúlt években a Haderőtervezési Csoportfőnökség csoportfőnöke volt, előtte az MH Egészségügyi Központ törzsfőnökeként szolgált. Tavaly ősz óta az MH Haderőmodernizációs és Transzformációs Parancsnokság parancsnoka. Az altisztekkel való közös munka tapasztalatairól, az együttműködés hatékonyságának feltételeiről és a jövőbeni kihívásokról, a fejlődés lehetőségeiről kérdeztük.

**Vezérőrnagy Úr, köszönjük, hogy elfogadta a felkérést. Pályafutása során számos beosztásban és szolgálati helyen látta el feladatát. Milyen tapasztalatokkal rendelkezik, hogyan látja az altiszti pálya alakulását az elmúlt években, évtizedekben? Hogyan fejlődött az altiszti kar?**

– Az altisztekkel való pozitív tapasztalataim sora gyakorlatilag a tiszti pályafutásom megkezdésekor indult meg igazán, amikor a Kossuth Lajos Katonai Főiskoláról friss diplomás hadnagyként kikerülve a zalaegerszegi lövész dandárnál találtam magam. Gyakorlatilag egyetlen tiszt voltam a századnál, és altisztből is csak a szolgálatvezető állt a rendelkezésemre. Akkoriban egy fiatal, pályakezdő tisztnek nem sok lehetősége volt, legalábbis századszinten, az alegységek vezetése vonatkozásában a tapasztalatok felkutatására és átvételére, hiszen gyakorlatilag még a szakaszparancsnokok is a sorállományból kerültek ki. Ebben

a helyzetben az altisztek tudása és tapasztalata képezte az egyetlen fix pontot, amire egy kezdő tiszt alapozhatta a tevékenységét. A későbbi beosztásaim során a helyzet egy kicsit változott, mert szolgáltam olyan helyőrségben, ahol már minden szakaszparancsnokom tiszt volt, de az altisztek odaadása, szakmai tudása és elhivatottsága minden helyőrségben elengedhetetlen volt a sikeres feladatvégrehajtáshoz. Hasonlókat éltem át, tapasztaltam meg a külföldi feladatok és missziók során is, nemcsak a magyar, hanem a nemzetközi haderőket képviselő altiszt kollégák tekintetében is. Koszovóban, amikor a KFOR-parancsnokságon dolgoztam, még a parancsnokság teljes területét a magyar katonák védték; ebben az időszakban alkalmam nyílt az altiszti gárdával rendszeresen beszélgetni, megismerni az elkötelezettségüket, céljaikat, szakmai hátterüket, esetleges problémáikat. Elmondhatom, hogy valamennyiükben kiváló katonát ismertem meg, és büszke voltam, amikor ezt külföldi kollégáim is megerősítették előttem. Belgiumi szolgálatom során az altiszti állomány a lehető legpontosabban előkészített és megszervezett mindent, ami a nemzetközi törzs tevékenységéhez szükséges volt, lehetővé téve azt, hogy mi „csak” a szakmai munkára összpontosíthassunk. Napjainkra az altiszti kar alkotja a haderő gerincét; áldozatos munkájuk nélkül a Magyar Honvédség képességei nem biztosítanák az alaprendeltetésű feladataink végrehajtását és a haza védelmének valós hátterét.

### **Melyek azok a kompetenciák, amelyekre egy altisztnak mindenképpen szüksége van?**

– Véleményem szerint az altiszti karnak – hasonlóan a teljes személyi állományhoz, beleértve a tiszteket és a tábornokokat is – a haza védelmére történő felkészülését is a testi és lelki egyensúly kialakítása, vagyis a fizikai felkészülés és a mentális, intellektuális állapot magas szintű kialakítása kell hogy jelentse. Napjainkban egyre fontosabb a megbízható nyelvtudás, és külföldi missziós

vagy éppen tartós nem fegyveres külszolgálati tapasztalat megszerzése is.

### **Tudjuk, hogy számos sportágnak rajongója és több sportot is űz. Miért tartja fontosnak a testmozgást a civil életben?**

– Következetes elvárás és követelménytámasztás akkor lehet hiteles és eredményes, ha példamutatással párosul. Annyit várok el a katonáimtól, kollégáimtól, bajtársaimtól, amennyit én is képes vagyok végrehajtani. Mindennap teszek az egészségemért, mindennap sportolok, nemcsak a szolgálati helyemen, de a civil életben is. A test és lélek egyensúlya sport nélkül nem teremthető meg! A napi, sokszor igen nagy kihívást jelentő munkavégzés terheit és súlyát a sport és a fizikai megterhelés csökkenti, elősegíti az egyén regenerálódását, valamint azt, hogy másnap ugyanazzal az erővel és energiával legyen képes helytállni. Ez a lényege és értelme az én olvasatomban a sportnak és a testmozgásnak. A fentiek megerősítéseként vagy igazolásként a Honvéd






Vezérkar főnöke által meghirdetett 175 kilométeres kihívást például több csapatban is teljesíttem: egyrészt egy budapesti orientátságú, minden állománykategóriát érintő (tábornok, tiszt, altiszt, honvédelmi alkalmazott) négyfős csapattal is elfogadtuk a kihívást, másrészt tagja voltam a négy szentendrei parancsnok alkotta „Szentendrei négyek” csapatának, amely ugyancsak teljesítette a távot. Ehhez a kezdeményezéshez a helyőrség vezénylőzászlósai is csatlakoztak.

**Vezérőrnagy úr szoros kapcsolatot ápol több, a Honvéd Kadét Programban részt vevő iskolával, többek között a Bocskai István Református Oktatási Központtal. Miért tartja fontosnak, hogy sokszor akár szabadidejét is feláldozva vegyen részt közös programokon, rendezvényeken – például alakulatnapon, közös futáson vagy csapatgyakorlaton – a kadéttal?**

– A fiataloknak ismerniük kell, hogy a mai Magyar Honvédség milyen képességekkel rendelkezik, milyen célokat tűzött ki annak vezetése a szervezet elé, és hogyan igyekszünk ezeket megvalósítani. Hogyan teremtsük meg a 21. századi high-tech haditechnikai eszközpark és a tökéletesen felkészített, fegyverzetét bármikor profi módon kezelni képes személyi állomány közötti kapcsolatot és összhangot. Tudniuk kell, hogy számítunk rájuk a haza védelmében és a közösségünk építésében. Éppen ezért minden lehetőséget megragadunk annak érdekében,

hogy megmutassuk a fiataloknak az elkötelezettségünket. Felkészülésünk során minden olyan eseménybe, rendezvénybe igyekszünk bevonni őket, ahol megízlelhetik a közösségbe tartozás és a csapatszellem érzését. Ahol megtapasztalhatják, hogy mi egy olyan szuper csapatot alkotunk, ahol mindenki egyformán számít; ahol mindenki hasznos tagja lehet a szervezetnek.

**Mit üzen a jövő altisztjeinek?**

– Először is ismerjék meg az összes lehetőséget, amit a Magyar Honvédség biztosít. Majd, ha elhatározták, hogy rálépnek az altiszti hivatás rögzös, de annál magasabb utjára, abszolút adjanak bele mindent, mert a felkészülés időszakában kell hogy lerakják a jövőbeli összes szakmai és vezetői tevékenységük alapját. Munkájuk során végig legyenek nyitottak a változásokra, csak az tud ugyanis lépést tartani a fejlődéssel, aki képes alkalmazkodni a megváltozott feltételekhez. Elengedhetetlen az ismereteik folyamatos bővítése, hiszen a szakmai hozzáértés a tudás és tapasztalat kettőssége mentén fog kialakulni. Fizikailag legyenek mindig olyan állapotban, hogy a saját maguk, a bajtársaik és az alárendeltjeik feladatvégrehajtásához a testi erejük és egészségi állapotuk stabil háttérrel biztosítson. Legyenek olyan vezetők, hogy az alárendelték mindenféle szempontból megbízhatóságot bennük, mert adott helyzetben ez a kulcsa a célkitűzések és feladatok sikeres teljesítésének. 



# Határon túli feladatok a H145M többcélú helikopterrel

Bede Péter zászlós  
Fotó: a szerző archívumából

**A H145M helikopterflotta első két forgószárnyasa a Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program keretében 2019 novemberében érkezett Magyarországra, az MH Kiss József 86. Helikopterdandárhoz. 2021 decemberében szállították le a huszadik, egyben utolsó gépet. Már ekkor látható volt, hogy a típus rendszerbe állása, a helikoptervezető állomány és a repülő-műszaki állomány kiképzésének lezárultával előbb vagy utóbb a határon túl is forogni fognak a forgószárnyak...**

Az első jelek közt említhetem, hogy 2020 áprilisában megkezdődött egy eljárás kidolgozása a H145M helikopternek a C-17 Globemaster típusú szállító repülőgépek rakterében történő rögzítésére és szállítására. Ebbe az irányba mutatott többek közt az is, hogy korábban egy magyar katona került a horvátországi Multinational Special Aviation Programme Training Center parancsnokhelyettesi beosztásába.

És igen, a munka beérett. 2022. augusztus 21. és szeptember 2. között két H145M megmérettetett külföldön. Első külföldi feladatunk a helikopterdandár állományába tartozó különleges légi műveleti osztag hajózóállomány magashegyi kiképzésének biztosítása volt Dalmáciában. A kéthetes kiképzési feladat éjjel és nappal is folyt. A kiképző központ kiforrott tematikája alapján az első héten csak nappali feladatok zajlottak, a másodikon pedig éjszakai bevetéseken vettek részt a kiképzés alatt álló személyzetek. Minden alkalommal a központ

mentorai segítettek munkájukat. Repülő-műszaki részről is komoly volt a kihívás, hiszen a gépek karbantartását és repülési feladatait is olyan sós, poros környezetben kellett biztosítani, ahol még soha nem jártunk. Nyilván mi, repülő-műszakiak is készültünk a feladatra, kerestünk a szabályzóknak, tanulmányoztuk az Airbus dokumentumait, és összekészítettük az általunk szükségesnek gondolt anyagokat.


Megérkezésünkkor a horvát parancsnok személyesen fogadott minket. A bázison szolgálatot teljesítő horvát repülő-műszaki kollégák mind ebben a két hétben, mind a későbbiekben segítettek munkánkat úgy eszközeik rendelkezésünkre bocsájtásával, mint tapasztalataik átadásával. Ez utóbbira, mint kiderült, nagy szükségünk volt, hiszen ők ebben a sós, nagyon poros környezetben végezték munkájukat. Végeredményben rengeteg tapasztalattal lettünk gazdagabbak. (A résztvevők: Bagi Tamás őrnagy, Bede Péter



zászlós, Rontó Károly zászlós, Uti Attila zászlós, Jelenfi Csaba főtörzsőrmester és Pivovárnyik Márk törzsőrmester.)

Ezután a helikoptervezetői állomány maradt, az ő felkészülésük még folytatódott, a repülő-műszakiak pedig egy gyors tapasztalatsere után szeptember 11-én visszaérkeztek a zadari bázisra, hogy részt vegyenek a Joint Personnel Recovery Flight Training nevű nemzetközi gyakorlaton. Itt a magyar H145M helikopterek, személyzetük és a repülő-műszaki csapat (Gréz Milán főhadnagy, Dergez Viktor főhadnagy, Oláh János zászlós, Szabó Zoltán főtörzsőrmester, Alberti Imre főtörzsőrmester és Sipos Norbert törzsőrmester) első alkalommal vett részt egy négy nemzetközi gyakorlaton. Itt a fő cél az volt, hogy megvalósítsák a bolgár, a horvát, a szlovén és a magyar nemzet katonáinak összehangolt feladatvégrehajtását. Többek között kiemeléseket, csapatkivonásokat, kihelyezéseket és szállításokat végeztek.

2022-ben még egy felkérés érkezett, ezért két helikopterrel, hajózószeméllyel és 6 repülő-műszakival képviselhettük a Magyar Honvédséget az EUFOR által szervezett Quick Response 22 gyakorlaton Szarajevóban, 2022. október 11. és november 22. között. Ez a gyakorlat 6 hetet foglalt magában, és kollégáink különböző készenléti, kutatási-mentési (MEDEVAC) és szállítási feladatokat láttak el.

Az egyik legnagyobb kihívás volt a fenyegetettségi szintek változásakor a konfigurációváltások gyors végrehajtása (pl. a páncélzat ki- és beépítése), valamint a meghibásodások gyors kezelése, javítás, illetve a logisztika kialakítása a helyi adottságok között. A gyakorlat célja is ez volt a repülő-műszaki csapat részére: a képesség kialakítása, tapasztalatok szerzése missziós területen történő feladatvégrehajtás esetére. A leírtak és tapasztalataink alapján várható, hogy ezzel nem ért véget a típus külföldi feladatvégrehajtása, de a további kihívásoknak is felkészülten állunk elébe. 





# Újra ejtőernyős nap

Pápai Annamária hadnagy  
Fotó: Ráczi Tünde

2003-ban a Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetsége kezdeményezésére március 23-a lett az ejtőernyős fegyvernem napja, mi pedig idén huszadik alkalommal ünnepeltük meg. Mint a megelőző években, ezúttal is Szolnok adott otthont a rendezvénynek. A szervezést a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Különleges Műveleti Parancsnoksága (MH ÖKMP) és az alárendeltségébe tartozó Magyar Honvédség vitéz Bertalan Árpád 1. Különleges Műveleti Dandár bonyolította le.



A fegyvernem napjával a 105 évvel ezelőtt történt első magyar ejtőernyős ugrásra emlékezünk, amely vitéz Boksay Antal nevéhez fűződik. A leendő felderítő pilóta elsőként vállalkozott a kísérleti ugrásra a dél-tiroli Pergine repülőtérén. A szerencsés földet érés élményét a pilóta azonban csak kétszer élhette át egész életében. A német ejtőernyőt, amely kiállta a próbát, ezt követően kezdték el tömegesen gyártani. Ugyanezen év augusztusában az ejtőernyő egy másik magyar pilóta, Hefty Frigyes életét mentette meg, akinek a gépe találatot kapott. A fegyvernem történelmébe azóta sok-sok hős írta be magát. Hosszan sorolhatnánk nevüket, természetesen nem elfeledkezve a szolnoki dandár névadójáról, aki ejtőernyős századot szervezett, megelőzve ezzel olyan országokat, mint az Egyesült Államok és Japán.

Március 23-a mindig jó alkalom, hogy összehozza az ejtőernyős társadalmat. A pandémiás időszak sajnos szűk keretek közé szorította a megemlékezést, de idén ismét jelentős számban tették tiszteletüket az érintettek. Az aktív állománnyal rendelkező katonai szervezetek (MH Kiss József 86. Helikopter dandár, MH Bornemissza Gergely 2. Felderítőezred, MH 47. Bázisrepülőtér, MH vitéz Szentgyörgyi Dezső 101. Repülő dandár) és az egykori ejtőernyősöket tömörítő egyesületek mind-mind képviselték magukat.

A program állománygyűléssel kezdődött. Krezinger Attila ezredes, az MH ÖKMP parancsnoka beszédében





köszönetet mondott mindazoknak, akik jelenlétükkel, munkájukkal hozzájárultak az ejtőernyős nap sikeréhez. Kitért az ejtőernyős társadalmat összekovácsoló élményekre, a barátságokra és az összetartozásra. Őt Kiss Dávid követte, aki a Magyar Különleges Erők Hagyományőrző Egyesület képviselőjeként történeti áttekintést adott a fegyvernemről. Végül a Magyar Ejtőernyősök Bajtársi Szövetsége nevében dr. Sipos István nyugállományú rendőr ezredes gondolatait hallgathatták meg a jelenlévők. A beszédek után sor került az ejtőernyős szimulátor bemutatására is.

A vendégek ezután átvonultak az ejtőernyős emlékfalhoz. Takács Tamás ezredes, lelkész áldását követően konगतással emlékeztek meg mindazokról, akik harc közben vagy ejtőernyős balesetben veszítették életüket. A Magyar takaródó alatt koszorút helyeztek el a vármegye, a város, illetve a katonai szervezetek képviselői.

Az ejtőernyős nap elmaradhatatlan része az ejtőernyős ugrás, amelynek rendszerint a szolnoki bázis reptere ad otthont. A megelőző napok időjárása kétségessé tette a dinamikus bemutató végrehajtását, de végül megfelelő szél mellett suhantak a körkupolák és léggcellák. Elsőként egy Mi-17-esből ugrott ki az állomány, majd a H145M típusú helikopterekből léggcellás ejtőernyősök hozták le az alakulatok zászlajait. A látványos bemutatót Fidel Ákos százados,



az MH Kiss József 86. Helikopterandár tisztje közvetítette a több száz nézőnek, igazi fesztiválhangulatot teremtve. A vendégekhez ezen a helyszínen több mint négyszáz diák csatlakozott a Szolnoki Szakképzési Centrumból, valamint a kadétprogramban részt vevő iskolákból. A guruló járművek mellett a különleges művelti dandár rendszeresített fegyvereit és felszerelését tekinthették meg az érdeklődők, míg a Szent László Hadosztály Honvéd Hagyományőrző Egyesület és a Magyar Különleges Erők Hagyományőrző Egyesület tagjai az elmúlt idők hangulatát idézték fel. 🇵🇸



# Légyvédelmi gyakorlat nemzetközi környezetben

*Leposa Péter Richárd főtörzsőrmester  
Fotó: Miklós Máté főtörzsőrmester*

A szokványostól kicsit eltérő feladatban vesz részt az utóbbi hónapokban a Mistral fegyverrendszeren szolgáló katonák kijelölt állománya. Természetesen a légyvédelmi feladatokat nem adták fel, de most újra nemzetközi környezetben kell megmutatniuk szakmai felkészültségüket.

A fegyverrendszer és a rajta szolgálatot teljesítő magyar katonák már többször bizonyították, hogy képesek egy zászlóalj szintű alegység légyvédelmi oltalmazására. Erre ismét lehetőséget kaptunk, hazai szinten, mégis többnemzeti környezetben, hiszen a kijelölt állomány az eVA BG HUN – enhanced Vigilance Activity Battle Group (NATO Kiemelt Éberségi Tevékenység Többnemzeti Harcsoport) tagja.

A feladat nem egyszerű. Sokan úgy gondolják, a légyvédelmi rakétás katonának csak meg kell nyomnia a piros gombot, és már indul is a rakéta. Bár ilyen egyszerű lenne... Megtervezni, megszervezni egy lövészálegység


vagy egy harcálláspont légyvédelmi oltalmazását ennél jóval bonyolultabb feladat.

Mindezen nehézség mellett a szakasz minden katonáját pluszkihívás elé állítja a nemzetközi környezet, hiszen a kommunikáció a többi alegységgel angolul történik. Szerencsére a szakasz állományának az angol nyelv használata nem okoz nagy gondot, mivel a tűz- és hárvezető állomány a munkája során is gyakran használja. A csoportosítás légyvédelmirakéta-modul tagjának lenni kiváló lehetőség, hiszen a folyamatos, magas szintű kiképzés mellett az idegen nyelv használatára is alkalma nyílik az állománynak. Nemcsak a harcászati feladat kommu-



nikációja, de a különböző közös kiképzési – például a híradó (Communication training) vagy egészségügyi (Medical training) – foglalkozásokat is angolul vezetik le. Ezek a feladatok remek alkalmat biztosítanak az állomány számára, hogy szinten tartsák angoltudásukat, illetve lehetőségük adódik, hogy megismerjék a szövetséges erők harceljárásait is. A rendszeresen megrendezett statikus bemutatóknak köszönhetően pedig betekintést nyerhetnek egymás technikai eszközeibe, megismerkedhetnek egymás felszerelésével, fegyvereivel. Természetesen a közös kiképzési foglalkozások mellett nagy hangsúlyt fektetnek a köteleksztintű kiképzési foglalkozásokra is, legyen szó például valós repülésről, ahol az állomány – az ATPS (működő gyakorló-) rakétának köszönhetően – a célfogástól a célkövetésen keresztül a szimulált megsemmisítésig minden fázist gyakorolni tud. De nem mehetünk el az MCP-be (Mistral Coordination Post) beépített szimuláció mellett sem, ahol a kezelőszemélyzetnek a célmegjelölés gyakorlására nyílik lehetősége. Fontos a központilag biztosított, az FDC-n (Fire Distribution Centre) keresztül nyújtott szimuláció lehetősége is, melynek köszönhetően a kezelők a légi célok azonosításától egészen azok leküzdéséig teszik próbára a lokátoros állomány szakmai felkészültségét.

Természetesen nem ez az első alkalom, hogy nemzetközi körülmények között kell dolgoznia az alegységnek. Korábban a „Tobruq Legacy” többnemzeti légvédelmi rakétaharcászati gyakorlatokon és légvédelmirakéta-éleslövészeteken is rendszeresen és sikeresen vett

részt az állomány. Sokan teljesítettek szolgálatot különböző külföldi missziókban, ahol szintén az angol volt a közös nyelv. Napjainkban az angollal már mindenhol összefuthatunk, legyen szó akár a civil életéről, akár egy nemzetközi feladatról. Ezért is fontos, hogy az általános és szakmai felkészültség mellett kiemelt figyelmet fordítsunk az idegen nyelvek elsajátítására. Mindenki ismeri a mondást: „Jó pap is holtig tanul”. A Magyar Honvédség kötelékében szolgálatot teljesítők számára nagy szerencse, hogy több lehetőség is adódik a különböző szintű nyelvtanfolyamok elvégzésére. Még ha ki is kell lépni a komfortzónából, mindenkit arra bátorítanék, hogy használja ki ezt a remek lehetőséget, legyen szó akár civil vagy katonai szaknyelvi tanfolyamról. 



# A harctéri életmentés és az elsősegélynyújtás fontossága

*Sarok Máté főörzsőrmester*

*Fotók: a szerző felvételei és archívuma*

Sarok Máté főörzsőrmester 2014 óta szolgál hivatásos altisztként, 2018 óta pedig a Magyar Honvédség Egészségügyi Központ Egészségügyi Kiképző Bázisának kiképző altisztjeként. A katonaságot és az egészségügyet egyaránt a hivatásának tekinti, ebből fakadóan a civil életben is foglalkozik az elsősegélynyújtás oktatásával, ami egyben a főiskolai kutatása részét is képezi.

Elsőként az Egészségügyi Kiképző Bázison zajló egészségügyi szakkiképzéseket, valamint azokat a specifikumokat mutatom be, amelyekkel a bázisra érkező katonák megismerkedhetnek és a kiképzések során elsajátíthatnak. Jelenleg több szakkiképzés is zajlik itt, többek között a Művelti első ellátó katona (MEEK), a Harctéri életmentő katona (HÉK), a Mentőbúvár egészségügyi alapképzés, illetve a Harctéri mentő katona (HMK) többhetes kiképzés. Itt folyik az egészségügyi végzettséggel rendelkező katonák szakkiképzése, úgymint a vénabiztosítás, az intraossealis (vöröscsontvelőbe történő) folyadékpótlás és gyógyszeradagolás) folyadékpótlás és a mellkas tú- detenzionálás (mellúri nyomás csökkentése mellkastű/kanül segítségével). A civil érdeklődők is betekintést kaphatnak kiképzéseinkbe a nyílt napokon, amelyeket az ország különböző városaiban rendeznek meg.

A szakkiképzések közül a két hetet felölelő Harctéri életmentő katona (HÉK) képzés vonzza a legtöbb résztvevőt, amelyet több százan abszolváltak az elmúlt években. A résztvevők megismerkedhetnek az emberi test felépítésével, anatómiájával, a sérülések megfelelő szintű ellátásával, eszköz nélküli és eszközös légútbiztosítással, intravénás folyadékpótlással, az alapszintű felnőtt újraélesztéssel, sérültmozgatással és nem utolsósorban a sérültek osztályozásával (triage). A képzés a harctéri életmentés „piramisában” a harmadik helyet foglalja el, ezt megelőzi a Művelti első ellátó katona (MEEK), illetve az Ön- és kölesönös segítségnyújtó képzés.



A harctéri sérültvizsgálat és sérültellátás alapja, hogy a HÉK-katona képes legyen felismerni és ellátni a harctéren előforduló, halált okozó sérüléseket: a masszív nagyvérzést, a légmellet (pneumothorax – PTX) és az eszméletlenség okozta légúti akadályt. A sérült vizsgálatára és ellátására a „SMARCHIV” betűszót alkalmazzák, amelynek első betűje, az „S” (Safety) a helyszín biztonságát és biztosítását jelenti. A HÉK a helyszín biztonságának (egyben biztosított helyszín) megítélését követően közelíti meg a sérültet és kezdi meg az ellátását. Az „M” a masszív vérzést (Massive haemorrhage/bleeding) jelöli, vagyis az elsődleges feladat a nagyvérzés ellátása (szorító- és nyomókötés segítségével), az „A” (Airway) a légutak átjárhatóságának vizsgálatát és eszméletlen sérültnél a légutak azonnali biztosítását jelöli. Az „R” (Respiration) a légzésszám vizsgálatát és a mellkassérülések ellátását (occlusive fedőkötés vagy a mellkas detenzionálása, vagyis túvel történő megszúrása, mely során a felgyülemlett levegő távozik a mellüregből), a „C” (Circulation) keringés (pulzus) vizsgálatát és az életet nem veszélyeztető vérzések ellátását jelenti. A sérült kihűlésének megakadályozása érdekében izolációs hőfóliát alkalmaznak, amelyet a „H” (Hypothermia prevention) betű jelöl. A nagy vérvesztés miatt és a kritikus állapotú sérültek folyadékpótlására intravénás folyadékpótlást alkalmaznak, amelyre az „IV” (Intravenous access) betűpár utal.

A kiképzéseket szimulátorok alkalmazása is színesíti, amelyekkel nemcsak a harctéri sérültet tudjuk szimulálni, hanem belgyógyászati eseteket és traumás sérültet is. Ezek a szimulátorok valóságghűen ábrázolják a sérüléseket, sőt hangeffektekkel a sérülésekkel járó fájdalmat is tudjuk érzékelteni, így az ellátó katona a valósághoz közeli helyzetbe csöppenhet. További előnyük, hogy több paramétert is be tudnak állítani rajtuk (légzési és szívfrekvencia, vérnyomás – amellyel a sebből ürülő vér intenzitását befolyásolhatjuk –, sérült végtag mozgatása). Súlyuk megfelel egy átlagos ember testsúlyának (kb. 70-75 kg), így a terepen történő mozgatásuk valóságghűen utánozza egy ember mozgását. Továbbá a hangeffektekkel ki tudjuk billenteni az ellátót a nyugodt lelkiállapotból az ellátás során, így ha a valóságban találkozna hasonló situációval, tudni fogja, hogy mit és hogyan kell cselekednie.

Az egészségügyi végzettséggel rendelkező katonák és a magasabb szintű harctéri művelti katonák szimulátoron tudják begyakorolni a különböző betegségek és traumák időben történő felismerését és ellátását. A belgyógyászati történések felismerését, diagnosztikáját elősegítik többek között a hallgatározási leletek (pl. légmell esetén nem hallunk légzési hangot az érintett mellkasfél felett, a sérült mellkasfél nem emelkedik), a mellkas emelkedése lélegeztetéskor (intubálást követő ballonozás során), EKG-eltérések (szívritmuszavarok), pulzus- és vérnyomáskülönbségek a végtagok között, és még sorolhatnám. Következésképpen képesek lesznek a katonák a diagnózis felállítására és a sérült megfelelő szintű ellátására.



A harctéri ellátás gyakoroltatását nemcsak szimulátorokkal, hanem a környezet „harctérré történő alakításával” is befolyásolhatjuk, valóságghűbbé tehetjük. Például lehetséges az adott terepszakasznak és a terepviszonyoknak megfelelő harcászati tevékenység, köd- és füstképző gránátok alkalmazása vagy ellenséges erők szimulálása.

Ami engem illet, már kamaszkoromban érdekelt az egészségügy mint hivatás; szüleim az egészségügyben dolgoztak, ami motivációs erőként hatott rám. A harctéri életmentés oktatása mellett nagy hangsúlyt fektetek arra, hogy közelebb hozzam az elsősegélynyújtás világát mind a gyermekekhez, mind a felnőttekhez. 2018 óta folytatok egy kutatást, amely a gyermekeket érintő sérülésekkel, balesetekkel és az eszméletlen sérült vizsgálatával és ellátásával, valamint az újraélesztéssel kapcsolatos. Utóbbi kétónél egy általam kitalált monódoka segítségével tudják alkalmazni (már egészen a kiscsoportos óvodás korosztálytól) a stabil oldalfektetést és a mellkaskompressziókat. Fontos számomra, hogy minél korábban megismertessem a fiatalokkal az elsősegélynyújtást, a balesetmegelőzést és nem utolsósorban az embertársainkon való segítségnyújtás fontosságát, hiszen az időben elkezdett oktatás nagyban formálhatja a személyiségüket. Emellett alkalmam nyílt kutatási eredményeim bemutatására a kari (PTE) Tudományos Diákköri Konferencián (II. hely) és az Országos Tudományos Diákköri Konferencián (különdíj). 📌



Kilátás a bledi várból

# Sítáborban jártam Szlovéniában

Pirity Nándor törzsőrmester

Fotók: a szerző felvételei és archívuma



Immár tizenhatodik alkalommal rendezték meg a Téli tábor elnevezésű, egyhetes szlovéniai altiszti téli kiképzést (hivatalos nevén: 16<sup>th</sup> NATO and Partner Non-Commissioned Officers Winter Camp). A Magyar Honvédséget Pirity Nándor törzsőrmester képviselte.

A helyszín a szlovén Pokljuka városa volt, ahol neves biatlonversenyeket is rendeznek. A szállást viszonylag könnyen megtaláltam, a biatlonstadion melletti erdei ösvényen állt. Mindenkit kedvesen fogadtak, még üdvözlőcsomagot is kaptunk. Összesen négy körletben helyeztek el minket, a jól ismert emeletes ágyakon. Svájci, luxemburgi, szlovén, holland és osztrák szobatársaim voltak. A táborban angolul beszélgettünk egymással. A NATO- és Pfp- (Partnership for Peace) tagállamok delegáltjaival összesen huszonkilencen kezdtük meg ezt a „military vacation”-t (katonai üdülést), ahogy az egyik instruktorkunk nevezte a hetet.

A megnyitóra a szállás melletti épület parkolójában került sor. Nagyon büszke voltam, hogy ott állhatok közöttük. A megnyitó különlegessége (mint utóbb megtudtam, ez afféle hagyomány) az „ice-breaker” (jégtörő) kihívás volt, vagyis egy évőkanál segítségével kell egy óriási jégtömböt szétörtni. Egy belga bajtárs kapta a feladatot,

és egy kis segítséggel sikeresen abszolválta, jutalma egy díszes csákány lett.

Sítudás szerint három csoportba osztottak minket. Hozzám hasonlóan voltak jó páran, akik még soha nem síeltek. Először megismerkedtünk a „nordic cruising” elnevezésű sítechnikával. Ez egyfajta gyalogolva csúszó mozdulatsor, mely bár sokunk számára ismeretlen volt, nagyon könnyen elsajátítható. Mivel a szlovéniai hegyekben valós veszély a lavina, így megismerkedtünk a vészjelzővel (amit melleleg minden túrán viselnünk is kellett) és a keresőbottal. Ezek segítségével megtalálhatjuk bajba jutott társunkat, megállapíthatjuk helyét és azt, hogy milyen mélyen van a hó alatt. Megpróbáltuk a szomszédos műlesikló-pályán az igazi síelést, de mivel a mi csoportunkat főleg kezdők alkották, az instruktorkok elmondták, hogy ennek elsajátításához kevés az idő, így inkább túrákat hajtottunk végre. Egyáltalán nem bántam, mert festői tájat jártunk be. Emellett a csákány hasznosságával is megismerked-



A sítúra útvonala



A szállás a sportcentrumban



Alakulótér a pokljukai bázison

tünk, segítségével könnyebben fel lehet jutni a magaslatokra, illetve gyorsan le is lehet csúszni vele. Sajnos a tél nem várt meg minket teljesen, sok helyen volt kásás a hó. Fizikálisan nem voltak könnyűek ezek a menetgyakorlatok, főleg amiatt, hogy a síbakancs többünknek is feltörte a lábát. Kiképzésünket egy házi biatlonversennyel zártuk. Most már másképp tekintek azokra a versenyzőkre, akik ezt a sportot űzik. Egyszerre fizikális és technikai sport, nagyon komplex.

Amikor épp nem sífelszerelés volt rajtunk, akkor is izgalmas és érdekes programokat találtak ki számunkra. Még vasárnap este elmentünk Bled városába, ott megtekintettük a várat, majd kaptunk négyórányi szabadprogramot, ami tökéletes alkalom volt egy kötetlen ismerkedésre.

Szerdán ellátogattunk Kobarid városába, ahol az első világháborús múzeumot tekintettük meg, és közben katonai szempontból átbeszéltük az 1917. októberi caporettoi áttörés hadműveleti csapatmozgásait. Ezután elmentünk a helyszínre is, ahol szinte megelevenedtek előttünk a több mint száz évvel ezelőtti ádáz harcok.

Pénteken elméleti kiképzést kaptunk a NATO Kiválósági Központban, ahol több előadást is meghallgattunk. Személy szerint a horvát katona interaktív prezentációja tetszett a legjobban. Témája a motiváció volt, illetve azt vizsgálta, hogyan tudnánk vonzóvá tenni az új generációnak is a katonaságot. Emellett szóba került az altiszti felelősség is – ezzel a kérdéssel amúgy egész héten sokat foglalkoztunk.

Hálás vagyok a lehetőségért, hogy részt vehettem ezen a rangos nemzetközi eseményen, megismerhettem más hadseregek működését, nyelvtudásomat fejleszthettem, ismeretsegeket köthettem. Bár kihívásokkal teli volt ez az egy hét, nagyon büszke vagyok, hogy sikeresen végrehajtottam. Visszatekintve bátran ajánlom kollégáimnak ezt a páratlan lehetőséget! 🏠



A kiképzés szünetében



Csoportkép a résztvevőkről



„Ezüst Nyíl” harcászati gyakorlat Újdörögden



Harcbiztosítási gyakorlat az MH 47. Bázisrepülőtéren

# Alap altiszti tanfolyam Pápán

*Patkó Andrea főtörzsőrmester*

*Fotó: Máttyás Botond Hunor főhadnagy, Rinyu Róbert főtörzsőrmester és Csiginé Cser Georgina őrmester*

**A Magyar Honvédség 47. Bázisrepülőtéren lehetőséget kapott arra, hogy a katonái szervezetenél és a Magyar Honvédségnél szolgálatot teljesítő altisztek és altisztjelöltek számára 12 hetes alap altiszti tanfolyamot szervezzen.**

Annak érdekében, hogy minél eredményesebb legyen a kurzus, a tervezési folyamat az MH Altiszti Akadémia kiképzőivel karöltve már tavaly augusztusban elkezdődött. A szentendrei tapasztalatok átadása lehetővé tette, hogy a pápai és győri kiképzők – szakmai tudásukat megerősítve – olyan tudásanyagot adjanak át, amivel a kiképzendők hosszú távon erősíthetik a dinamikus fejlődő Magyar Honvédséget.

A tananyag nyolc blokkból épült fel, melyek a tereptan, a lövészet, a katonai testnevelés, a harcbiztosítás, az altiszti kompetenciák és a harcászat témaköröket érintették. A több mint 500 órás elméleti képzést követően a katonák megszerzett tudásukat a gyakorlatban is próbára teheték.

A terepen töltött órák száma megközelítette a négyszázat, ami elengedhetetlen a tudás elmélyítése, a tanultak megfelelő alkalmazása, illetve a tapasztalatok megszerzése szempontjából. Az egyes blokkok vizsgával zárultak, ami visszaigazolást nyújtott a foglalkozások sikerességére, illetve rávilágított az esetleges hiányosságokra, amelyek pótlására így kiemelt hangsúlyt fektethettek.

A képzés fontos részét jelentette a tereptan; a térképen való eligazodás, a tájoló használata, az imutvázlat készítése mind-mind terítékre került. A valós terepen történő tájékozódás Döbröntén zajlott. A változatos domborzati viszonyok lehetővé tették a fizikai állóképesség fejlesztését is, ami az egész tanfolyam alappillére volt.

A résztvevők megismerkedtek a CZ Bren 2 típusú gépkarabéllyal és a CZ P09 félautomata kézi lőfegyverrel is.

Az újdörögdi lőtér négy napon keresztül lövések zajától volt hangos. A katonák közül sokan még nem találkoztak a PKM géppuskával, talán ezért is nyújtott akkora élményt ennek a fegyvernek a gyakorlati alkalmazása. Néhányan éltek a ráadás lehetőségével is, amíg a lőszer el nem fogyott.

Az altiszti kompetenciák egy nehéz, de annál fontosabb részét képezik az altisztté válásnak. A vezetői képességek, az emberség, a bajtársakhoz való hozzáállás, az emberi kapcsolatok és a kommunikáció elengedhetetlen része mindennapjainknak. Mindennek súlya van, amit mondunk, és ahogy mondjuk. Ahhoz, hogy csapatként dolgozhassunk, hogy mindenkiben meglássuk az erős és a gyenge oldalt is, hogy túllépjünk a hétköznapi nehézségeken, feltétlenül rendelkezniünk kell ezzel a szakismerettel. A tanfolyam résztvevői széles körű tájékoztatás keretében ismerkedtek ezzel az óriási tananyaggal, ami néha bizony okozott nekik némi fejfájást.

Végül elérkezett az utolsó hónap, amikor a harcászati volt a főszerep. Volt, aki nagyon várta, volt, aki tartott tőle. A kisalegység-vezetők részére készült harcászati kézikönyv megfelelő alapot biztosított, hogy a menetelakzatokat, a mozgásmódokat, a veszélyes terepszakasz leküzdését a gyakorlatban rutinosan alkalmazzák a tanfolyam résztvevői.

A kézjelekkel való kommunikáció a rejtőzködés fontos feltétele, segítséget nyújt az ellenség leküzdésében. Újdörögden adott otthont az „Ezüst Nyíl” elnevezésű harcászati gyakorlatnak, ahol már a harcparancs kiadása is feladat volt. A terep adta lehetőségeket kihasználva imitálták a reagálást kis és nagy erejű ellenségre, mesterlövészre, repülőeszközre és a tüzérségi tűzre. Kiemelt figyelmet fordítottak a kiképzők a rajparancsnok feladatrendszerének gyakorlatására, a raj tevékenységére. Az Újdörögden töltött két hét alatt igazi csapatként kovácsolódtak a különböző szervezetektől érkezett katonák.

A tanfolyam célja az volt, hogy jól felkészült, megfelelő szintű vezetői képességekkel rendelkező, feladatorientált, kitartó, motivált és példamutató altisztek térjenek vissza





Megnyitó a Csapat Művelődési Otthonban



Reggeli testnevelés Kaszab Zoltán főtörzszászlóssal, a Magyar Honvédség vezénylőzászlóssával

alakulatukhoz. Kijelenthető, hogy sok-sok emlék, élmény, nehéz és fárasztó nap, bajtársi kapcsolatok és kitartás jellemzte a képzést, ami nagyban meghatározza a katonák további pályafutását.

Köszönet a kiképzőknek, hogy következetesen és fáradhatatlanul próbálták átadni tudásukat, mindvégig irányt mutatva és bátorítva lendítették át a csapatot a nehézségeken.

## „MEGTANULTUNK CSAPATKÉNT MŰKÖDNI...”

A képzést sikeresen teljesítette a Pápán szolgáló Szubota Anett törzsrőrmester és a Magyar Honvédség Kiss József 86. Helikopterandárnál szolgálatot teljesítő Püski Csaba törzsrőrmester. Őket kérdeztük tapasztalataikról, élményeikről és érzéseikről.

### Milyen kérdések és gondolatok fogalmazódtak meg bennetek a tanfolyammal kapcsolatban?

**Sz. A.:** Várakozással töltött el az a lehetőség, hogy az elméleti és gyakorlati tudásomat fejleszthetem, valamint új, személyes kapcsolatokat építhetek ki.

**P. Cs.:** Úgy gondolom, hogy minden altisztnek saját érdeke azt a tudásanyagot megszerezni, amit ez a tanfolyam nyújt, mind elméleti, mind pedig gyakorlati síkon. Éppen ezért én is vártam, hogy részt vehessek ezen a tanfolyamon.

### Mesélnétek a tapasztalataitokról, élményeitekről, arról, hogy milyen tudással gazdagodtatok a képzés ideje alatt?

**Sz. A.:** A három hónapos felkészülésünk alatt elméleti és gyakorlati tudásunkat fejlesztettük. Mivel személyügyesként dolgozom, különös tekintettel a vezetéselmélet és a kommunikáció volt számomra hasznos. Ezenkívül az élet más területén is használható képességeket szereztünk, például egészségügyi ismereteket. Az előzetes várakozásoknak megfelelően új ismeretségek és barátságok is születtek, aminek különösen örülök.

**P. Cs.:** Az elméleti képzés mellett fontosnak tartom megemlíteni a gyakorlatokon elsajátított ismereteket. Kiemelném a lögyakorlatokat, ahol lehetőségem nyílt arra, hogy kipróbáljam és megismerjem az új CZ Bren 2 típusú gépkarabélyt, valamint a CZ P09 típusú maroklófegyvert.



Záróünnepség résztvevői

Sok hasznos ismeretet szereztem a harcászati és a tereptani gyakorlatok ideje alatt is, ahol betekintést nyertünk a térképészet, a navigáció és a harcászat alapjaiba. Kétféleképpen kihelyezett gyakorlaton vettünk részt Ujdörögdőn, ahol sikeresen teljesítettünk egy harcászati gyakorlatot. Ez kimozdított minket a komfortzónánkból, megtapasztalva a tábori körülményeket, kitolva a fizikai és szellemi teljesítőképességünk határát. A viszontagságok ellenére megtanultunk csapatként működni, és örök élmény marad számomra az esti beszélgetések jó hangulata.

### Ajánlanátok ezt a pályát a fiatalok számára?

**Sz. A.:** A fiataloknak számára számos lehetőséget nyújt a katonai pálya. Mindenki megtalálhatja a számítását a Magyar Honvédség berkein belül, mivel a harcoló alakulatok mellett számos támogató tevékenységet nyújtó részleg is van. Ezenkívül stabil jövőképet is felmutat a fiatalok részére, ami az erkölcsi és anyagi megbecsülés mellett számos támogató formát is biztosít. Ajánlom minden olyan érdeklődőnek, akiben megfogalmazódott a katonai pálya választása, hogy feltétlenül tájékozódjon a sokszínű lehetőségekről.

**P. Cs.:** Számomra a lehetőség, hogy a honvédségnél szolgálhatok, inkább hivatás, mint munka. Büszke vagyok arra, hogy az egyenruhát viselhetem és a hazámat szolgálhatom. A társadalomtól kapott megbecsülés is fontos számomra. Ha valaki egy jó csapatot, kalandot, tudást és biztos egzisztenciát szeretne magának, akkor azt javaslom, hogy csatlakozzon hozzánk, a Magyar Honvédség kötelékéhez. 🇮🇪



# Személyes gondolatok az első hibrid zászlósképzésről

*Miklós Zoltán Pál főtörzsászlós  
Fotó: Németh Szilvia örgy. és Szedmák Péter hdgy.*

Ünnepélyes bizonyítványosztással zárult február 24-én, Veszprémben a szeptember óta zajló hibrid zászlós tanfolyam. A több mint öt hónapos tréning végén az MH Légi Művelési Vezetési és Irányítási Központ (továbbiakban: MH LMVIK) 66 altisztje vehette kézbe a beosztásukhoz szükséges végzettséget igazoló okmányt.

A mostani volt az első hibrid tanfolyam a veszprémi alakulatnál. A képzés tematikája teljes egészében megegyezik az MH Altiszt Akadémia Egységes Zászlós Tanfolyamával. Itt azonban, mint arra a hibrid elnevezés is utal, a folyamatos jelenléti oktatás helyett hosszabb időtartamban, valamint havonta egy hét kontaktfelkészítés keretében történik a tanulás. A köztes időszakokban a hallgatók önképzés formájában tudják elmélyíteni a már megismert tananyagot. A tanfolyam során két nagy témakört sajátítanak el: a katonai vezetői ismereteket és a katonai döntéshozatalt alapozó ismereteket. Ezeket két héten keresztül számítógépes háttértámogatással biztosított, gyakorlati művelettervezői feladatok keretében alkalmazták. A 66 hallgatót mintegy 20 oktató képezte, akiket döntő részben az MH LMVIK állományából választottak ki, de néhány tantárgy esetében más katonai szervezetektől is érkeztek előadók.

Ez a tanfolyam a Magyar Honvédség Altiszt Akadémia (MH AA) szakmai felügyelete alatt valósult meg. A tervezésével kapcsolatos alapgondolat 2022 márciusában született meg, de a kurzus szervezése csak júliusban indult.

A kezdeti lépések számunkra nagyon döcögősek voltak, hiszen semmilyen tapasztalatunk nem volt arról, hogyan is kell ezt csinálni. Itt szeretném megköszönni a Magyar Honvédség Dániel Tibor 205. Légvédelmi Rakétaezred akkori vezénylőzászlósának, Inoka Zoltán főtörzsászlós úrnak a segítségét, ugyanis próbajellel az előző évben az ezredük már szervezett egy ilyen tanfolyamot.

A tervezést és az előkészítést követően elkészültek a parancsok, és megkezdődött a munka. Furcsa volt a régi bajtársakat most iskolapadban ülve és az előadásokat hallgatva látni. Ismét nebulók lettek, mi, vezénylőzászlósok pedig a tanárok. Szerencsés alakulat vagyunk, hiszen a vezénylőzászlósaink között vannak ÖVAT-végzetettek, így bőven rendelkezésre állt szellemi tőke és tudás. Azt kell hogy mondjam, mindenki „tanult”, hallgató és előadó egyaránt. Ez nem egy normál iskolai oktatás és tanulás volt, hanem szigorúan felnőttképzésnek mondható tanfolyam, ahol mindannyian bizonyítottunk, a padokban és a katedrán egyaránt. Először nehezen mentek a „szerepjátékok”, de végül mindenki belátta ennek a tanfolyamnak az előnyeit, mind a saját, mind a katonai szervezet szempontjából.

Természetesen minden változik. A Magyar Honvédség vezénylőzászlósának iránymutatása alapján az „Acélkocka” képzés minden szintjére igaz, hogy a felkészítéket gyakorlatiasabbá kell tenni. A H-EZT tekintetében ez azt jelenti, hogy a Katonai Döntéshozateli Eljárás (MDMP) tárgykört egy zászlósnak nemcsak elméletben kell tudnia, hanem egy művelettervező törzsben, az „S” részlegekben szolgálatot teljesítő beosztott zászlósok feladatait is ismernie kell. Természetesen mindenki a saját területének megfelelően kell hogy mestere legyen a szak-



májának. A H-EZT vizsga előtti utolsó két kontakthetének az volt a célja, hogy a zászlósok, törzsászlósok egy fiktív gyakorlattervező törzs keretein belül gyakorlati tevékenységet is végezzenek két hét időtartamban, napi 6 órás váltásokban. A váltások között pedig a hallgatóknak egy PPT-vel támogatott átadás-átvételt (Shift Over Briefing) is el kellett „játszaniuk”. A gyakorlati modul végterméke három cselekvési változat kidolgozása egy mesterségesen generált harcászati helyzet megoldására, ezek jelentése a parancsnoknak, majd a parancsnok döntését követően a harcparancs kidolgozása volt.

A vizsgákat 2022. február 21–22-én tartottuk, három vizsgabizottsággal és 66 vizsgázóval. Kiemelt figyelemmel állítottuk össze a vizsgabizottságokat, tekintettel az MH AA szakmai felügyeletére, így minden bizottságban képviseltette magát az intézmény egy-egy fővel.

Véleményem szerint beszámolónk úgy a leghitelesebb, ha a résztvevők személyes élményét és véleményét is megosztom. Egyikük így nyilatkozott:

„A logikusan egymásra épített modulok, azon belül a vezetői, kommunikációs ismeretek, tanulási technikák, egyéni fejlesztés és még sorolhatnám, rengeteg hasznos tudnivalót nyújtottak számunkra a tanfolyam végére, segítve bennünket a zászlósi kompetenciák elsajátításában. A tanfolyamon való részvételt óriási pozitívumként éltem meg, s nagy öröm volt számomra a sikeres teljesítése.”

Egy másik volt hallgató a következőképpen ír a tanfolyamról:

„A H-EZT megtartásához meghozott döntés dicséreti a tanfolyam tervezőit, szervezőit.

Nagyon jó dolog, hogy úgy hisszük, hogy mindent tudunk a katonai szakmánkról, de a folyamatosan változó világunkban a megszerzett tudásunk hamar elavulhat. A képzésnek, önképzésnek az altiszti állománynál is folyamatosnak kell lennie, ugyanis a tanulás egy élethosszan át tart. Örülök neki, hogy a régi idők képzés nélküli szemléletét elfelejtettük! A tanfolyam igen széles skálájú oktatási anyagból áll, ami rendkívül érdekes volt számomra. Nagyon jól volt felépítve a tematikája, és sok új ismeretanyagra tettem szert.

Az elméleti képzés (tanulási technikák, kommunikáció, kiberhadviselés, biztonságpolitika, pszichológia, konfliktuskezelés, személyiségismeret és -fejlesztés előadások, illetve a rendkívül érdekes témakör, a hadműveleti tervezés folyamata) mellett nagyon jók voltak a gyakorlati képzések is, ahogy a pszichológiai tréningek és különféle csoportos feladatok, illetve kiemelten jó volt az előadástechnikák és -módszerek gyakorlati oktatása. Nap mint nap »szerepel« az ember az állomány előtt, és nem egyszerű dolog kiállni és előadást vagy eligazítást megtartani. Sokat segített a tanfolyam, hogy ez zökkenőmentesen történjen. Természetesen voltak negatív tényezők is; amit hangsúlyoznék, hogy rövid volt az idő és sok volt a tananyag, viszont jó volt a sűrű munkás hétköznapokból egy kicsit kizökkenni és átülni az iskolapadba.

A zászlósi rendfokozat már adott esetben vezetői szint, így a tanfolyamon oktatott vezetői ismereteknek köszönhetően még szélesebb látókörben, hasznosabban tudjuk alkalmazni az eddigi és az újonnan megszerzett tudásunkat. Bármilyen iskola elvégzésével ugyanis az ember növelni tudja a tudását, képességét, alkalmazhatóságát, és ezáltal több lesz, nemcsak a munkahelyén, hanem a magánéletében is, mint ami eddig volt. Az MH Légi Műveleti Vezetési és Irányítási Központ parancsnoka tanulmányi szabadidőt állapított meg három nap időtartamban a vizsgára való felkészüléshez. Ezt a döntést örömmel fogadtuk, így nyugodt körülmények között csak a tanulásra és a sikeres záróvizsgára tudtunk koncentrálni.

A hibrid zászlós tanfolyam összességében szükséges a modern kori hadviselési elvárások maradéktalan teljesítéséhez, amihez széles spektrumú és alaposan kiképzett, motivált, bátor, elkötelezett, erős hittel és akarattal rendelkező altiszti állományra van szükség.”

Az ünnepélyes zárórendezvényen Bardon Tamás ezredes, az MH LMVIK parancsnoka szólt a végzősökhöz. Beszédében elismerését fejezte ki mind a tanfolyam szervezői, mind pedig a hallgatók számára a színvonalas végrehajtásért. Ezt követően átadta a sikeres záróvizsgáikat teljesített zászlós bajtársainknak a végzettséget igazoló díszes okmányokat. Az MH Altiszti Akadémiát a rendezvényt Bárdos Péter alezredes képviselte. 🇵🇹

# Tuckman és a kiképzésem

A HONVÉDSÉG ÉS A CSOPORTOK FEJLŐDÉSE

Bogya Sándor Mihály főörzsászlós  
Fotó: honvedelem.hu

A Tuckman-modell egy olyan csoportfejlődési minta, amelyet Bruce Tuckman pszichológus dolgozott ki az 1960-as években. A modell szerint egy csoport általában négy fázison megy keresztül, amíg hatékonyan működő, jól összehozott csapattá válik. A Tuckman-féle csoportok fejlődésének szakaszain szinte az összes szervezet átmegegy, mielőtt igazi, nagybetűs csapattá válik.

Számomra nincs erre jobb példa, mint a Magyar Honvédség. Miután elvégeztem a honvéd középiskolát, bevonultam Szentendrére, a tiszthelyettes-iskolába. Az intézmény alapkiképzése nem volt más, mint a szakaszom fejlődési időszakainak kijelölése, megvalósítása. Mind a négy Tuckman-féle periódust magában foglalta. Meglátásom szerint a honvédség e rendszere egészen tudományos szintre fejlődött és nagyon gyorsan magas szintű teljesítményre készíteti az újjonc katonákat.

*A négy általános fázis röviden a következő:*

**Kialakulás (Formálódás):** A csoport tagjai még ismerkednek egymással, ekkor még nem alakultak ki a szerepek és a kapcsolatok a csoporton belül.

**Viták (Viharzás):** A csoport tagjai kezdenek különbségeket észlelni egymás között, ami konfliktusokhoz vezethet. Ebben a fázisban általában kialakulnak a szerepek, és kirajzolódik a csoporton belüli hierarchia.

**Normaképzés (Normalizálódás):** A csoport tagjai elfogadják egymást, és elfogadják a szerepeket és a hierar-

chiát. Ebben a fázisban a csoport általánosan elfogadott normákat és értékeket alakít ki, amelyek meghatározzák a csoport működését.

**Teljesítés:** A csoport tagjai hatékonyan dolgoznak együtt a közös cél érdekében, és ebben a fázisban a legmagasabb a csoport teljesítménye.

Az alapkiképzésem megkezdésekor senki sem ismert senkit. Sok ember csak a saját egyéni céljaival és előmenetelével foglalkozott. Ekkor kezdtük megismerni szakaszunk küldetését és céljait. Udvariasak voltunk egymással, és csak próbáltuk megérteni egymást, meghatározni, ki kicsoda. Beszéltünk kedvenc csapatainkról és kedvenc zenei előadóinkról. Néhány katona azonban karizmatikusabb volt, mint mások, és láthatóvá vált, hogy a rokonszenvezünk velük. Ez egy tökéletes példa a formálódás szakaszára. Ekkor a csoportok még csak alakulnak, és az emberek keveset tudnak egymásról. Mindenki próbált megfelelni, hogy kijöjjön a másikkal ezekben a kezdeti napokban.



Miközben az alapképzésen mentünk keresztül, a kiképzők képesek voltak mindenkit rávenni arra (vagy úgy tudták az adott feladatot átadni), hogy a katonák a szakasz céljait a saját céljaik elé helyezték. Aki nem volt csapatjátékos, azt a csoporttagok „kiszorították” az alegységből; ez addig tartott, amíg az érintettek rá nem jöttek, hogy nekik is az a céljuk, hogy a csapat sikeresen teljesítsen. Hiszen, ha nem is volt mindig büntetés, de az negatív élmény volt, ha a szakasz nem volt képes teljesíteni a célokat, legyen az a körlet takarítása vagy a reggeli tornára való időbeni felkészülés. Tehát a szakaszunk nem volt mentes a belső konfliktusoktól. Sokszor kétértelműség volt tapasztalható a vezetésünkben, aminek hatására mindenki máshogy gondolta a végrehajtást, és ez időnként nézeteltérést okozott. Pontosan ez a meghatározása a viharzás szakaszának. Például, amikor egy lövész altiszttel voltunk a lőtéren, vitázni kezdtünk, hogy ki ilyenkor az igazi parancsnokunk. A kiképzőnk azt mondta, hogy találjuk ki mi magunk. Arra a következtetésre jutottunk, hogy természetesen a szakaszparancsnokunk a mi vezetőnk. Ha azonban valaki szakértelemmel rendelkezik egy különleges területen, akkor a vezetői szerepkör átkerül az adott személy hatáskörébe, ami később is értékes információnak számított.

Ez a kiképzési fázis elvezetett a normalizálódás szakaszához, amikor felismertünk és teljes mértékben magunkévá tettük a szakaszunk céljait. Nemcsak parancsra mondtuk el az alakisággal vagy a csapott célgömbbel való célzással kapcsolatos fogalmakat, hanem így is hittük, tudtuk, gondoltuk. A honvédség írott és íratlan értékei, szabályai már beépültek személyiségünkbe. Ezek az „erények” lehetővé tették, hogy szakaszunk és küldetésünk sikere érdekében elviseljük szakasztagjaink jellemhibáit, személyiségbeli furesaságait. Ebben a szakaszban az alegység tagjainak szerepe, célja rendeződik, egyértelművé válik. Vezetési szerkezetünk ekkor már világosan körülhatárolható. Szakaszunk összetartása kezdett megszilárdulni, és mindenki teljesen bízott abban, hogy valóban egységes szakasszá válunk.

A többhetes közös munka után a szakasz ideális szinten hajtotta végre feladatait – ezt teljesítésnek nevezik. Ez az a fejlődési szint, ahol a csoport a legmagasabb hatékonysággal dolgozik. Annyira összhangban voltunk egymással ezen a ponton, hogy ha valaki kiesett, a következő ember azonnal belépett a helyére. A szakasz egy ütemet sem hagyott ki. Viselkedésünk, kohéziónk és teljesítményünk mind magasabb szinten működött. Ezek a tényezők természetesen egymással összefüggenek és egymást táplálják. Tanulmányok sora bizonyítja, hogy a csapatkohézió pozitív hatással van a teljesítményre.

Van egy nem általános, ötödik szakasza is ennek a modellnek, a Szétválás. Ebben a szakaszban az alegység értékeli az elvégzett feladatot, elismeri a nyújtott teljesítményt. Ezután már az új csapatok, csapattagok fogadására, beépítésére figyel majd az alegység. Ahogy a társainkat, az erősségüket, szaktudásukat megismertük, bővül a kapcsolati tőke, amit a későbbiekben igyekszünk



kihasználni. Ez a jelenlegi alapkiképzési rendszerre is nagyon jellemző.

Fontos megjegyezni, hogy a Tuckman-modell csak egy elmélet, nem minden csoport fejlődik ugyanúgy. Vannak olyan csoportok, amelyek nem vesznek részt az viharzás fázisában, vagy rövid idő alatt átmennek a normalizálódás és a teljesítés fázisain. Azonban a modell hasznos lehet a csoportok vezetőinek és tagjainak, hogy megértsék a csoportdinamikát és segítsék a csoport hatékonyabb működését.

Befejezésül: a honvédség egy olyan szervezet, amely a Tuckman-féle csoportok fejlődési szakaszait használja a kiképzések alatt, mint ahogy azt az altiszti tanfolyamokon tanultuk. A szervezet az élet minden területéről befogad fiatal férfiakat és nőket. Nagyon rövid időn belül ezek a katonák csoportokban és csapatokban dolgoznak együtt, egyetlen közös küldetéssel. Félretették személyi céljaikat egységük, a Magyar Honvédség és végső soron Magyarország védelme érdekében. 🇵🇹

Felhasznált irodalom: Bakacsi Gyula: A szervezeti magatartás alapjai, Semmelweis Kiadó, 2015.



# Kecskeméti altiszt a teqballasztalnál

Bács Attila törzsszázlós

Fotó: Balla József törzsszermester archívumából

A kecskeméti Balla József törzsszermesternek hivatása mellett jut ideje és energiája sportolni, ráadásul olyan szinten, hogy a világ élvonalával versenyezhet, méghozzá egy viszonylag új sportágban, a teqballban. Erről és további terveiről kérdeztük.

## Törzsszermester úr, kérlek mutakozz be olvasóinknak!

– Idén már tizenkettedik éve szolgálok hivatásos katonaként. Hódmezővásárhelyen kezdtem a pályafutásomat, de 2012 óta kecskeméti katonának mondhatom magam, immár a Magyar Honvédség vitéz Szentgyörgyi Dezső 101. Repülőandár Szállítórepülő Századának beosztott altisztjeként. Feladataim közé tartozik a hajózállomány élelmezési ellátásában történő közreműködés, útlevelek kezelése, illetve vízumok beszerzése.

Ötéves korom óta foglalkozok labdarúgással, 25 éves korom óta futballozok is, és az új szerelem, körülbelül egy éve, a teqball. Ebben a fiatal sportágban indultam tavaly szeptemberben a World Series krakkói állomásán, valamint idén március végén a podgoricai European Teqball Touron. Az utóbbi versenyen volt alkalmam az aktuális egyéni világranglista-vezető, a romániai magyar Györgydeák Apor ellen párosban megütközni, illetve többek közt tunéziai, indiai és portugál kiválóságokkal is játszani.

A saját felkészülésem mellett heti kétszer magam is tartok teqballzedéseket Kecskeméten Orosz Viktor barátommal, akivel a páros kategóriában együtt is versenyzem.

### **Kérlek, mesélj nekünk a teqballról!**

– A teqball magyar fejlesztésű sport. Az asztal, amin játszunk, 2014-ben érte el végleges formáját. A pingpongasztalhoz nagyon hasonlít, ám ívelt, hogy a labda könnyebben jusson el a lábhoz. A sportot ezután hivatalosan 2016-ban mutatták be. Egyéni, páros és vegyespáros kategóriában is játszzák. A legfontosabb szabályait össze is foglalnám. A játékosoknak maximum 3 érintéssel kell eljuttatniuk a labdát a másik tőrfélre. Fontos, hogy egymás után kétszer ugyanazzal a testrészsel a labdát nem érinthetjük és nem is adhatjuk át. Egy szettben 12 pontot kell gyűjtenünk, és 4 pontonként szervacserére kerül sor. Egy mérkőzés két nyert szettig tart. Ha mindkét játékos vagy csapat nyert egyet-egyed, akkor egy harmadik, döntő rész következik, amelyben 2 pontos előnnyel kerül ki a győztes. Szerválni bármilyen testrészsel lehet a kart leszámítva, és értelemszerűen kézzel nem érinthetjük a labdát a játék egészében. Rendkívül kreatív sport, amely nemcsak fizikailag, hanem szellemileg is edzi a játékosokat. Az érintés szabályai miatt nagy koncentrációt és figyelmet igényel.

### **Melyik egyesület játékos, edzője vagy?**

– A budapesti székhelyű Infinity Teqballnál versenyzek, amely az ország egyik legsikeresebb egyesülete. Vidéken Kecskeméten, Győrben, Dunaharaszti és Dunaujvárosban találhatnak meg bennünket a sportolni vágyók. Számos nemzetközi és hazai eredménnyel is büszkélkedhetünk. Az első teqball-világbajnokságon az Imreh Balázs – Szepessy Róbert páros világbajnoki ezüstérmet szerzett. Az egyesület folyamatosan fejlődik, már rendre 10-12 fős létszámmal indulunk nemzetközi versenyeken is, ahol egyre több játékosunk tud kimagasló eredményt elérni. Hazai szinten is kiemelkedően teljesítenek tagjaink: háromszoros junior magyar bajnokuk Tóth Benjámin Patrik, de a férfi egyéni mellett párosban és női mezőnyben is vannak dobogós helyezéseik. Folyamatosan növekszik a sportág iránt érdeklődők száma, ami szintén azt bizonyítja, hogy az egyesületben remek szakmai munka folyik.

### **Milyen terveid vannak a sportággal kapcsolatban?**

– Mint a teqball rajongója szeretném, ha minél több ember megismerné. Mint játékos azon dolgozom, hogy minél magasabb szintre el tudjak jutni, minél jobb eredményeket képes legyek elérni. Mint edző a célom, hogy az Infinitynél sportoló fiatalokat, azaz az utánpótlást is megismerhesse a világ. Nemrég Balatonakarattyán, a Magyar Honvédség Rekreációs Kiképzési és Konferencia Központ területén lévő asztalon festői környezetben játszhattam, és sportoló katonaként nagyon örülnék annak, ha a repülődandár területén is lenne lehetőség egy teqballasztal felállítására, aminek segítségével akár érdeklődő katonatársaimat is edzhetném. 📍



# Olaszországi látogatás

*Dr. Murinkó Atila ezredes  
Fotó: a szerző félvételei és archív*



*A helyőrség plébánosa szerkesztőbizottsági tagunkkal és a HAF egy példányával*

A Honvéd Altiszti Folyóirat egyik korábbi számában már hírt adtunk az MH Ludovika Zászlóalj delegációjának olaszországi szakmai látogatásáról. Most néhány fotót is közre tudunk adni a vizitálásról.

A magyar katonák jártak Udinéban is, melynek San Nicolo püspökről elnevezett templomát (San Nicolo Vescovo al Tempio Ossario) 1931-ben adták át. A templom falain az első világháborúban elesett olasz katonák nevét örökítették meg, a kriptában pedig a földi maradványokat helyezték el. A helyőrség plébánosa és a helyi közösség örömmel fogadta a magyar delegáció részvételét a vasárnap esti misén.

A tisztjelöltek az első világháborús hadszíntér bejárása során meglátogatták a San Michele del Carso csúcsán lévő, 1955-ben épített szakrális emlékhelyet. Itt rövid pihenőt tartottak, mialatt volt lehetőség visszaemlékezni a száz évvel ezelőtti napok viszontagságaira. A program következő állomásán a magyar delegációt kiemelt érdeklődéssel fogadták a Nemzetközi Rendőr Egyesület (IPA) régiós szervezetének tagjai (Giorgio Botto nyomozó és Franco Stazul ny. rendőr ezredes), valamint Sergio Petiziolo, köztársasági elismerésben részesült olasz nyugállományú altiszt. 🇮🇹



*Emlékfotó a vasárnapi mise előtt*



*A magyar delegációt érdeklődéssel fogadták a vendéglátók*



*A San Michele del Carso csúcsán lévő szakrális emlékhely*



## A fellegek felett...

*Lejegyezte és a felvétel készítője:  
dr. Murinkó Anikó ezredes*

A jövőbeli együttműködés egyeztetése érdekében tett látogatást a Magyar Honvédség Légierő Parancsnokság mb. parancsnoka, Koller József dandártábornok az olasz légierő vezérkaránál. A tárgyalások zárásakor Koller tábornok a Zrínyi Kiadó által megjelentetett, A magyar légierő 100 éve című kötetet adta át emlékül vendéglátójának, Ippoliti dandártábornoknak, aki – a vezérkar haderőtervezési csoportfőnöke, Goretti altábornagy nevében is – örömmel fogadta a kiadványt. Sajátos egybeesés, hogy az olasz légierő ez év március 28-án ünnepelte 100. születésnapját. Isten éltesse a haderőnem minden egyes tagját! 🇮🇹



A kötet olvasmányosan mutatja be az 1961 és 2010 közötti űrrepülések alatt és után végzett élettudományi kísérletek eredményeit.

A Zrínyi Kiadó  
gondozásában

**MEGJELENT!**  
**2023**

A kötetek **25% kedvezménnyel** megvásárolhatók a kiadó **webáruházában** ([shop.hmzrinyi.hu](http://shop.hmzrinyi.hu)), valamint a **Könyv- és térképboltban**

1024 Budapest, Fillér u. 14.  
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig  
9.00–16.30



ZRINYI KIADÓ



# Az amerikai haderő történelmi kitüntetései

Dr. Murinkó Attila ezredes

Fotó: a szerző felvételei saját gyűjteményének anyagából

Talán a világ legtöbb kitüntetésváltozatával az Amerikai Egyesült Államok hadereje rendelkezik. A jelenleg érvényben lévő, illetve viselhető medálok száma közel 150.

A legértékesebb a Kongresszus által megítélt *Medal of Honor* (Becsületrend), majd sorra jönnek a kiemelkedő szolgálatot elismerő kitüntetések, közülük kettőt kimondottan az altiszteknek adományoznak.

Az 1981-ben alapított *NCO Professional Development Ribbon* kitüntetést az előírt altiszti vezetői képzés eredményes befejezését követően a szárazföldi haderő, illetve az 1962-ben megalapított *NCO Professional Military Education Graduate Ribbon* változatot a légierő, illetve az űrerő állománya kapja.

A kitüntetések közül – véleményem szerint – egyszerű megjelenése ellenére magasan kiemelkedik a *Purple Heart* (Bíbor szív). (1. kép) Az elismerést elsőként 1932-ben adták át az első világháborúban, illetve az azt követően elesett vagy hadi cselekményben megsebesült katonáknak. A legtöbbet ebből a medálból (egy millió feletti számban) a második világháború idején adományozták, és mintegy 300-300 ezer példányban ítelték oda az első világháború, illetve a vietnámi háború során.

A második világháborús érdemekért négyfajta kitüntetést adományoztak. Az *American Defense Service Medalt* (2. kép) Franklin D. Rooseveltnél határozta alapján 1941-ben alapították. A jogosultság kritériuma

volt: aktív részvétel az elnök által 1939-ben kihirdetett korlátozott, illetve a későbbi általános szükségállapot alatti harci és egyéb védelmi cselekményekben.

Az *Asiatic-Pacific Campaign Medalt* (3. kép) azok kapták meg, akik részt vettek 1941–1945 között az ázsiai, illetve a csendes-óceáni fegyveres cselekményekben.

A *European, African, Middle Eastern Campaign* kitüntetés (4. kép) az európai, afrikai és közel-keleti háborúban szolgálók számára készült.

Az utolsó felvételen a második világháborús győzelmet megidéző, 1945 júliusában alapított *World War II Victory Medal* (5. kép) látható. A kitüntetés hátoldalán Rooseveltnél elnök egyik beszédének részlete olvasható.





# Híres lovak érdekes történetei (2.)

R. Sinkó Ilona  
Fotó: archív, pexels

A lovat több évezredes kapcsolat fűzi az emberhez. Mellette volt háborúban és békében, igavonóként, közlekedési és harci eszközként egyaránt. Napjainkban hagyományos szerepét többségében felváltotta a sport- és a hobbilovaglás. A történelem emlékezete általában a híres harci és később a versenylovak nevét őrizte meg, ezekből állítottam össze egy csokorra valót.

## LOVAS NOMÁD NÉPEK ÉS A FEHÉR LÓ

A Római Birodalom idején Eurázsia sztyeppéit lovas nomád népek özönlötték el. Vándorlásuk közel egy évezreden át tartott, és történelemalakító tényezővé váltak. Először a hunok áradata tépázta, majd a germán törzsek söpörték el a Római Birodalom nyugati részét. Aztán az arab terjeszkedés fenyegette komolyan a korai középkori keresztény világot. A mohamedán vallás a lovat megkülönböztetett megbecsülésben részesíti, még a Korán is ír róla.

A híres lovas népek sorában mi, magyarok is előkelő helyet vívtunk ki magunknak. Zsákmányoló hadjárataink során lovas harcmodorunk sokáig félelmetes és legyőz-

hetetlen volt. Árpád fejedelem a honfoglalás idején az új hazát a Képes Krónikában lejegyzett monda szerint egy dúsán felszerszámozott fehér lóval vette meg Szvatopluk morva fejedelemtől, aki cserébe földet, fűvet és vizet ajándékozott a magyar követnek. Honfoglaló ősünk jelképes cserének ítélték az ajándékot, és elfoglalták az „Aranykertet”, Pannóniát.

## A KÖZÉPKOR LOVAGJAI

Szent László királyunk (1077–1095) megszilárdította a keresztény magyar államot. A legendák kegyes lovakirályként mutatják be, mint a lovagi eszmény



A fehér ló mondája



Babieca sírja a kolostorban



Szent László és a lova

megtestesítőjét. Számos monda fűződik nevéhez. Az egyik szerint a cserháti erdők mélyén kun harcosok törtek rá, és egy hasadék felé akarták szorítani. Tervük nem sikerült, Szent László Szög nevű lovával átugratott rajta, és ahol földre érkeztek, ott ma is láthatók lova patkójának nyomai, mely helyen forrás fakadt a földből. A Képes Krónika szövegében fennmaradt Szög neve, és a legtöbb fehérként ábrázoló kép ellenére világosbarna színűnek említi. A krónikákra és a szájhagyományra hivatkozva Bonfini, itáliai történétíró még a 15. század végén is emlegeti: „Sztintén beszélnek némelyek, hogy Szent László lova nem annyira erőre és kitartásra volt kiváló, hanem más természetes tulajdonságokra nézve. Ura minden intését, nógatását csudálatosan teljesítette; gazdáját pedig sohasem hagyta el, és a legnagyobb veszélyben is roppant ügyességet tanúsított.”

Még a lovagkornál maradván, Rodrigo Diaz de Vivar (1043–1099), ismertebb nevén El Cid, kasztíliai lovag és hadúr a középkori Spanyolországban élt. A keresztény és az arab hadsereg ellen is harcolt, és a spanyol mondák népszerű hőségévé vált. Babieca volt El Cid harci lova. Számos történet közül az egyik szerint szerzetes keresztapja ajándéka volt, hogy egy andalúz csordából választhat egy lovat. El Cid kiválasztott egy gyenge állatot, mire keresztapja felkiáltott: „Babieca!” (jelentése: együgyű). Így lett a ló neve ez. Rossz kinézete ellenére Babieca nagy harci lóvá nevelődött, híres lett, és ellenségei félték tőle. El Cid nagyon szerette lovát, és állítólag azt kérte, hogy vele együtt temessék el San Pedro de Cardena kolostorában.

## TÁVOLI VIDÉKEKEN A KÖZÉPKOR VÉGÉN

Az amerikai kontinensen valamikor régen az őslovak kihaltak, így az indiánok akkor láttak először lovat, mikor Kolumbusz Kristóf 1492-ben partra szállt az Újvilágban. Később Cortez, a spanyol konkviztádor 16 lóval hódította meg egy országot. Mint mondták: „Isten után a lónak köszönhető a győzelem.” Az 1528 körül azték nyelven növénykéregre íródott krónika a következőket írja a fehér emberekről: „Moktezuma, az aztékok uralkodója, mikor követei jelentették a spanyolok megjelenését a parton, igen megrémült, hallván hogyan dörög az ágyú... Harci öltözködésük vasból van, vasat tesznek

a fejükre sisaknak... Szarvasaik hordják őket a hátukon, olyan magasak, mint a háztetők.” Később az indiánok befogták az elkőborolt spanyol lovakat, megtanultak lovagolni, és a leghíresebb lótenyésztők a Nez Percé törzs tagjai lettek.

Maeda Toshimasu, ismertebb nevén Keijiró japán samuráj volt az 1500-as évek végén. A korszak egyik legünnepeltebb vadembere, aki páratlan magasságáról és erejéről volt ismert. Az ő lova és társa a leghíresebb japán harci ló, Macukaze („szél a fenyők között”) volt. A legenda szerint senki nem tudta meglovagolni, csak Keijirónak sikerült megszelídíteni, és ettől kezdve elválaszthatatlanok lettek. Macukaze állítólag hatalmas erejű ló volt, és gazdája halála után megszökött. Soha többé nem látta senki.

## AZ ÚJKOR HÍRES LOVAI

Napoleon marengói győzelmét egy lovasroham pecsételte meg. A hagyomány szerint a császár különösen kedvelte a szürke lovakat. Leghíresebb kedvence az alig 140 centiméter marmagasságú Marengo volt, aki a nevét a győztes csatáról kapta. Az arab telivért 1799-ben Egyiptomból ajándékozták Napóleonnak. Az apró, de bátor ló 15 évig volt a birodalom első lova. A csaták során nyolcszor sebesült meg. 1815-ben a szövetségesek Waterloonnál megsemmisítő vereséget mértek a császár csapataira. Marengo hadiszákmányként Angliába került. 1831-ben, 38 éves korában múlt ki, és csontvázát Londonban, a National Army Museumban lehet megtekinteni.

Ennek a korszaknak egy másik jól ismert történelmi alakja a dél-amerikai felszabadító, Simón Bolívar volt. Az ő lova Palomo (Galamb) névre hallgatott, és elkísérte őt nemzeti felszabadító hadjáratai során. Bolívar egy Santa Rosa de Viterboi nevű hölgytől kapta ajándékba az 1819-es boyacai csata előtt. Palomo magas és szürke volt, farka pedig a földig ért. Patkói a kolumbiai Tumbó múzeumában vannak kiállítva.

## HORTHY MIKLÓS FEHÉR LOVON

A „Horthy Miklós fehér (szürke) lovon” kifejezés szállóigévé vált a magyar történelemben. A kormányzó 1919. november 16-án vonult be lova hátán Nemzeti Hadseregével Budapestre, miután azt elhagyták a román megszálló csapatok. Horthy Miklós deres lova Szellő névre hallgatott. A korabeli újságok szerint a kormányzó minden



Simón Bolívar és Galamb



Kincsem szobra

nap fél hétkor kelt, és héttől nyolcig az udvari lovardában lovagolt, ahol akkori kedvenc lova, Maestoso (jelentése: fenséges) várta. Vele lovagolt be a bécsi döntések után a visszacsatolt magyar területekre.

## KINCSEM, „A LEGYŐZHETETLEN CSODAKANCA”

Írásom végére hagytam legnagyobb nemzeti lovas büszkeségünket, Kincsemet, a Tápiószentmártonban 1874. március 17-én született angol telivért. Magyarországon „a legyőzhetetlen csodakanca” névvel illették. Európában pedig a „magyar csoda” néven emlegették ezt a különleges, többszörösen díjnyertes versenylovat. Kincsem Blaskovich Ernő lótenyésztő birtokán született, és 1876–79 között több országban, 13 versenypályán, 54 alkalommal állt rajthoz, és ugyanannyi győzelmet aratott. A vesztes szabadságharc és a kiegyezés után nemzeti büszkeségünk visszanyerésében komoly szerepe volt Kincsem hihetetlen eredményeinek.

Ez a páratlan ló azonban nemcsak versenyfutásaiban volt kivételes, hanem szokásaiban is. Különösen kényes volt ivóvizére, csak olyan vizet ivott meg, ami hasonlított az otthoni ízre, a szénát pedig vinni kellett neki, mivel csak a megszokottat volt hajlandó megenni. Elválaszthatatlan barátságot ápolt Csalogánnyal, a nőténymaeskával, aki nélkül nem indult el a versenyeken sem. Egyszer egy franciaországi verseny előtt az egész stáb az elkóborolt cicát kereste. Szerencsére Csalogány meglelt, és Kincsem a tőle megszokott magabiztossággal megnyerte azt a versenyt is. Egy történet szerint Blaskovich Ernőnek szokása lett, hogy minden győztes futam után a gomblyukából kivett ibolyacsokrot tűzött a ló kantárijára, aki később már maga nyújtotta oda a nyakát a dicséret csokorért.

Hatéves korában lábainak ízületei megkoptak, többé nem versenyzett, és tenyészkancaként sok eredményes csikót hozott a világra. Kisbérben, hasmenéses kólikarokban 13 évesen, a születésnapján, 1887. március 17-én múlt ki. A világhírűvé vált magyar versenyló emlékét a budapesti Kincsem Park, számtalan festmény és szobor, külföldi versenypályák neve, valamint még egy nemrégiben felfedezett aszteroida neve is őrzi.



Honvéd huszár a lovával



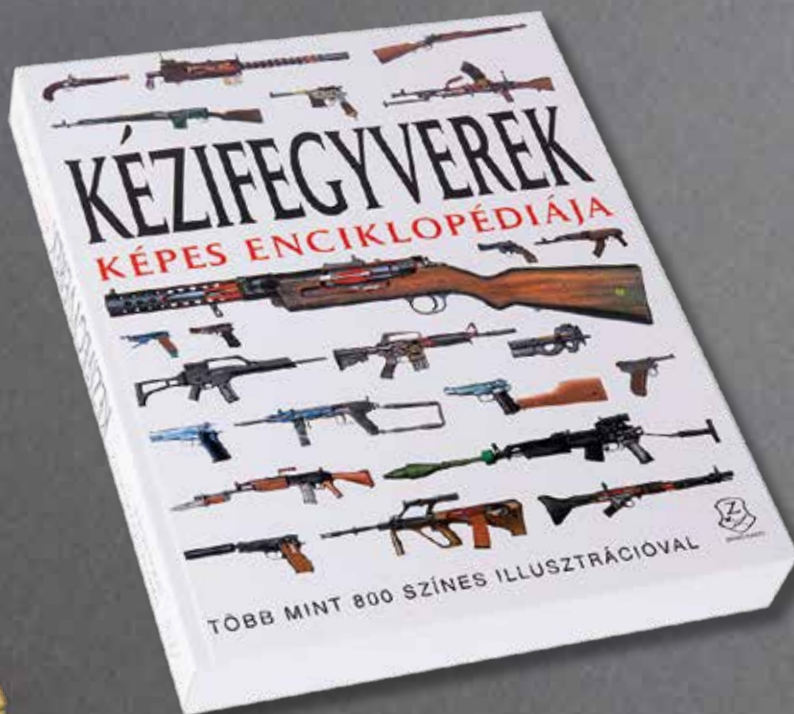
Kincsem teljesítményét soha egyetlen versenyló sem tudta felülmúlni, és ezzel a magyar lótenyésztésnek máig ható hírnevet szerzett. Krúdy Gyula *Tartal, a csodalovas és a 100 éves lóverseny* című írásában így emlékezett meg nemzeti büszkeségünkről: „Igaz, hogy Kincsem patáját aranyba foglalta gazdája, de tán még többet is megérdemelt volna ez a Kisbér-kanca, mert hiszen voltaképpen ő volt az, aki a pestieknek, majd későbbben a minden rangú magyaroknak az utat a Városliget felé megmutatta. A Kincsem népszerűsége, talán éppen győzhetetlensége miatt, éveken át virágzott, kímúlása után pedig legendák hőse lett.”

151

# ÚJRA KAPHATÓ

4725 FT

Gazdagon illusztrált kalauz a kézfegyverekhez a 15. századtól napjainkig. Bemutatja a kovás fegyvereket, az ismétlőpuskákat, a sörétes puskákat, a géppisztolyokat, a gépkarabélyokat, a nehéz géppuskákat, valamint a kézi páncéltörő fegyvereket, többek között olyan híres modelleket is, mint a Colt Navy forgópisztoly, a Gatling-szórólöveg, a Kar 98 ismétlőpuska, a Thompson 1928 géppisztoly, az Uzi géppisztoly, valamint az M110 öntöltő mesterlövészpuska. A könyv külön fejezetben mutatja be a mindenkorai magyar haderőben használatos hadi lőfegyvereket 1848-tól egészen napjainkig. Több, mint 800 színes kézfegyver-grafikát és profilképet tartalmaz. A fegyverek leírását kiegészítő részletes technikai adatok között megtalálhatók a méretek, az űrméret, a lőtávolság és a tűzgyorsaság is.



ZRÍNYI KIADÓ

Szerző: Martin J. Dougherty, Soós Péter  
Kiadás éve: 2019  
kartonált  
482 oldal

# Humor

Tigyi István Zsolt főtörzsászlós

## TÖBB MINT EZREN

- Jön az ellenség! Támadnak! – kiáltja a katona.
- Hányan vannak?
- 1001-en, parancsnok úr!
- És honnan veszi, hogy pont 1001-en?
- Hát jön egy ott legelöl, meg vagy ezren mögötte.

## COVID ALATT

Rászól a közkatonára a felettese:

- Menjen a konyhára krumplit pucolni!
- Nem mehetek kérem, vírushordozó vagyok!
- Nem érdekel, azt majd más szét-hordja maga helyett!

## ORVOSI BIZOTTSÁG

A katonajelölt meztelenül áll az orvosi bizottság előtt:

- Hátra arc! Lehajolni! Alkalmas!
- Ezt a szemembe is mondhatta volna...

## FELDERÍTŐK

Az ejtőernyős-kiképzésen kérdezik az oktatót:

- Mondja, kérem, biztosan jó ez az ejtőernyő?
- Eddig még senki sem panaszkodott!

## A SZÁZAD VEZÉNYLŐZÁSZLÓS SZÍVE

- Gratulálok, zászlós úr! – mondja az orvos.
- Mihez?
- Kitűnő állapotban van a szíve!
- Ugye?
- Látszik, hogy ritkán használja!

## TEREPTAN

- Katona! Ha balra van nyugat, jobbra pedig kelet, akkor mi van a háta mögött?
- A hátizsákom.

## HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal,  
minden páros hónapban  
2023/2. szám  
(április)

Kiadja a Honvéd Vezérkar

Szerkesztőbizottság:

Elnök:

Kaszab Zoltán főtörzsászlós,  
a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa

Tagok:

Bálint Ákos főtörzsászlós  
Bogya Sándor főtörzsászlós  
Dr. Murinkó Attila ezredes  
Soós Lajos főtörzsászlós  
Tömösközy Tamás Kálmán törzsászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

Felelős vezető:

Kulesár Gábor ügyvezető

A Zrínyi Kiadó vezetője:

Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán ny. alezredes

Szerkesztő: Havasi Máté

Kézirat-előkészítő: Apagyiné Gáspár Jolán

Korrektor: Mészáros Károly ny. alezredes

Tördelő: Kiss Fanni Flóra

Grafikai tervezés: László Zoltán

Címlapfotó: Dévényi Veronika ha.

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia

A szerkesztőség címe:

1024 Budapest, Szilágyi E. fasor 7.

Telefon: (70) 199-8648

e-mail-cím: havasi.mate@hmzrinyi.hu

pasztor.julia@hmzrinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs

Szolgáltató Közhasznú

Nonprofit Kft. Sokszorosító Osztály

Felelős vezető: Pásztor Zoltán

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható

a [www.honvedelem.hu](http://www.honvedelem.hu) portál

kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az Európai Katonai Sajtószövetségnek (EMPA)

## A Gamma–Juhász–lőelemképző

A magyar innováció nem szükkölködik nagyszerű eredményekben.

A Gamma–Juhász–lőelemképző olyan időszakban született, amely korántsem volt ideális, mégis az alkotó energiák olyan együttállásának eredménye lett ez a készülék, amikor találkozott az alkotó elme (*Juhász István, a szenidális mérnök*), a hadipari háttér (*a korát megelőző Gamma és annak alkotó szellemisége*) és egy páratlan találmány (*Gamma–Juhász–lőelemképző*), hogy örökre beírja magát a magyar haditechnikai fejlesztések történelmébe.

Szerzők:

Miklauzic István, Varga József, Zsitnyányi Attila

Megjelenés éve: 2022

keménytáblás

260 oldal

6300 Ft

A könyv a Zrínyi Kiadó könyv- és térképboltjában (1024 Budapest, Fillér utca 14.) vásárolható meg, vagy **25% kedvezménnyel** megrendelhető a kiadó webshopjában ([shop.hmzrinyi.hu](http://shop.hmzrinyi.hu)).

Megjelent





# ELISMERÉS A KIEMELKEDŐ ÉRDEMEKÉRT

Talán a világ legtöbb kitüntetés-változatával az Amerikai Egyesült Államok hadereje rendelkezik. A jelenleg érvényben lévő, illetve viselhető medálok száma közel 150, melyek közül néhányat alább közreadunk. (Az amerikai haderő történelmi kitüntetéséről szóló cikkünk a 26. oldalon olvasható.)

*Közreadja: dr. Murinkó Attila ezredes  
Fotó: a szerző felvételei saját gyűjteményének anyagából*



- 1 Purple Heart (Bíbor szív)
- 2 American Defense Service Medal
- 3 Asiatic-Pacific Campaign Medal
- 4 European, African, Middle Eastern Campaign
- 5 World War II Victory Medal